

Til Stortingets
finanskomite

Dato: 15.05.2023

Teknas innspill til revidert nasjonalbudsjett 2023

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 100 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Arbeidsgiveravgiften

Tekna reagerer på at regjeringen ikke signaliserer at de ønsker å fjerne den ekstra arbeidsgiveravgiften på inntekter over 750.000 kroner som ble innført i årets statsbudsjett. Tekna er bekymret for at den økte arbeidsgiveravgiften svekker norske virksomheters muligheter til å investere i forskning og utvikling, det er i strid med regjeringens egen politikk. Tekna mener regjeringen allerede i revidert budsjett burde lovet at den midlertidige avgiften skal fjernes i 2024.

Tekna ber Stortinget om å få forsikringer fra regjeringen om at den midlertidige økningen i arbeidsgiveravgiften fjernes i statsbudsjettet for 2024.

Havvind - kartlegging og forskning på havmiljø

Havforskningsinstituttet kap. 923, post 1 og Mareanoprogrammet kap.928, post 21.

Tekna støtter forslaget om 85. mill. kroner i økt bevilgning til kartlegging av havbunnen i havvindområdene Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord. Men den foreslåtte bevilgningen begrenser seg til grunnundersøkelser om dybde og havvind, og inkluderer ikke kartlegging av naturen, verken på havbunnen, i havet eller for sjøfugl som kan påvirkes av havvindutbygging. Tekna støtter utbygging av havvind og ønsker er rask tildeling av arealer. Samtidig må også havvindutbygging skje på en kunnskapsbasert måte. Med tanke på de store ambisjonene for havvind og den varslede stortingsmeldingen om mineralvirksomhet, er det behov for å trappe opp og styrke den langsiktige og uavhengige forskningen om naturen på havbunnen og i havet.

Tekna støtter forslaget om å øke bevilgningen til kartlegging av havbunnen i havområdene Særlige Nordsjø II og Utsira Nord. Samtidig er det behov for økte midler til studier av biologi og økosystemer i hele det marine miljøet. Tekna foreslår på denne bakgrunn å øke bevilgningene til Havforskningsinstituttet og Mareanoprogrammet med 15 mill. kroner hver.

Karbonfangst og -lagring (CCS)

Fangstprosjektene for CO₂ i Brevik og på Klemetsrud opplever begge kostnadsoverskridelser, blant annet som følge av høyere priser på industrivarer og energi. Tekna har støttet Langskip-prosjektet for fangst og lagring av CO₂ i flere runder opp gjennom årene. Dette er viktige prosjekter for å avkarbonisere industrien og nå Norges klimamål. Det er svært gledelig at regjeringen har kommet til enighet med Norcem om en revidert avtale som innebærer oppstart i Brevik i 2025 med kun seks måneders forsinkelse.

Når det gjelder overskridelsene på forbrenningsanlegget på Klemetsrud har vi respekt for at den store estimerte kostnadsøkningen har ført til en midlertidig pause i prosjektet.

Tekna mener Stortinget må be regjeringen, sammen med Oslo kommune og Hafslund Oslo Celsio om å sikre videre fremdrift med Klemetsrud. Langskip-prosjektet er strategisk viktig for å redusere fremtidige utslipp og bygge grønn industri i Norge.

Domstolene

Kap. 410, post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 61, post 01 og kap. 411, post 01

Tekna er kritisk til at E-tjenesten og PST nå får utvidede fullmakter til digital overvåkning. Domstolskontroll blir avgjørende for å sikre borgernes rettigheter og det vil derfor være et økt behov for dommerressurser og saksbehandlingskapasitet.

Tingretten i Oslo får nye kontrolloppgaver som medfører behov for økte dommerressurser og økt saksbehandlingskapasitet. Etter Teknas syn dekker ikke bevilgningen på 1,4 millioner merbehovene til Oslo tingrett. Etter våre beregninger vil denne bevilgningen kun tilsvare et årsverk.

Tekna mener at dersom Oslo tingrett skal kunne gjøre den viktige jobben som loven forutsetter for å sikre rettssikkerheten, og som er en forutsetning for at innhenting av informasjonen kan anses som lovlig, må de tilføres de ressursene som er nødvendige for dette, slik Stortinget også anmodet om i et enstemmig vedtak 11. juni 2020.

Endringer i organisering, roller og ansvar i den sentrale helseforvaltningen

Tekna viser til at regjeringen foreslår en omfattende restrukturering av helseforvaltningen. Denne prosessen har skjedd med en begrenset form for reell medvirkning fra de som sitter med fagansvaret i de ulike forvaltningsorganene, til tross for et godt lokalt tillitsvalgtapparat i alle virksomhetene.

Vi gjør Stortinget oppmerksom på at det arbeides med en stortingsmelding om helseberedskap i HOD. I tillegg arbeides det med en Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Disse antas også å ha betydning for organisering og at det derfor er naturlig å se dette i sammenheng fremfor en forhastet beslutning på et tynnere grunnlag.

Tekna ber Stortinget om å utsette behandling av forslag om organisering av landets helseforvaltning til de har behandlet stortingsmeldingen om helseberedskap og til nasjonal helse- og samhandlingsplan foreligger.

Vedlikehold av vei

Regjeringen har foreslått å omdisponere midler innen veisektoren og øker midlene til drift og vedlikehold med en drøy milliard kroner. Tekna har gjennom de siste årenes budsjetter pekt på at vedlikeholdsetterslepet har fortsatt å øke på både vei og jernbane. Det er viktig å tilpasse infrastrukturen til framtidens klima med et våtere og villere vær.

Tekna ber regjeringen i neste års budsjett ta aktive grep for å samordne innsatsen på drift og vedlikehold på riks- og fylkesveier slik at bevilgningene rekker lenger enn i dag. Statens vegvesens har tidligere pekt på at de er åpne for felles driftskontrakter med fylkeskommunene og at det ligger store innsparinger i dette.

Tekna støtter regjeringens forslag om å forsterke vedlikeholdet av vei gjennom en ekstra milliard. I neste års budsjett må regjeringen ta aktive grep for å samordne innsatsen på drift og vedlikehold på riks- og fylkesveier slik at bevilgningene rekker lenger enn i dag.

Studieavgift for utenlandsstudenter

Tekna mener gratisprinsippet i norsk høyere utdanning må ligge fast, også for studenter som kommer fra land utenfor EØS/Sveits. Tekna er svært bekymret over tilgangen på studenter innen de såkalte MNT-fagene (matte, naturfag og teknologi), og mener derfor vi må sikre at vi har tilflyt av studenter med interesse for teknologi og realfag. Disse vil etter master også kunne være kandidater til våre doktorgradsprogrammer.

Det er sterk internasjonal konkurranse mellom land og utdanningsinstitusjoner om studenter. For Norge har det gratis utdanning vært et fortrinn som har vært nødvendig for å sikre rekrutteringen av studenter innen MNT-fagene. Noen utdanningsinstitusjoner er også avhengige av internasjonal rekruttering for å ha tilstrekkelig studenter i enkelte studieretninger. Ved en eventuell innføring av studieavgift mener Tekna det må på plass kompenserende tiltak for å tiltrekke oss nødvendig kompetanse fra andre land.

Tekna mener gratisprinsippet i norsk høyere utdanning må ligge fast. Tekna ber Stortinget be regjeringen om å komme med et forslag til kompenserende tiltak i form av stipendordninger for utvalgte grupper utenfor Europa, for å sikre den internasjonale profilen til norske utdanningsinstitusjoner.